

Nemzetpolitikai összefoglaló

2019. 19. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Nyilvántartásba vették a nemzeti régiókról szóló európai polgári kezdeményezést

Hosszú évek óta tartó jogi huzavona után az Európai Bizottság nyilvántartásba vette a nemzeti régiókról szóló európai polgári kezdeményezést. A Kohéziós politika a régiók egyenlőségéért és a regionális kultúrák fenntarthatóságáért nevű kezdeményezését a korábbi elutasítás után ismét benyújtó Székely Nemzeti Tanács (SZNT) arra kérte a brüsszeli testületet, hogy biztosítson „egyenlő lehetőséget a különböző uniós alapokhoz való hozzáférésre annak érdekében, hogy az EU fejlődését és kulturális sokszínűségét fenn lehessen tartani”. Kiemelték: az EU-nak különös figyelmet kellene fordítania azokra a régiókra, amelyeknek a nemzeti, etnikai, kulturális, vallási vagy nyelvi sajátosságai eltérnek a környező régiókéitól. Az Európai Bizottság jogi szempontból elfogadhatónak ítélte a kezdeményezést, és a nyilvántartásba vétele mellett döntött. A május 7. hivatalos regisztrációt követően egy év áll majd rendelkezésre egymillió támogató aláírás összegyűjtésére legalább hét különböző uniós tagállamból. Ha ez sikerül, az Európai Bizottságnak három hónapon belül reagálnia kell: elfogadhatja, de el is utasíthatja a kérelmet, azonban a döntését mindenképpen indokolnia kell. Az Európai Bizottság 2013-ban úgy ítélte meg, hogy a javasolt szabályozás nem tartozik az EU hatáskörébe, ezért nem is jegyezte be a kezdeményezést. Az elutasító határozatot az SZNT megtámadta az Európai Bíróságon. A perbe Románia, Szlovákia és Görögország a bizottság, Magyarország pedig a kezdeményező oldalán avatkozott be. A 2016-os elsőfokú ítélet még a bizottságnak adott igazat, de a fellebbezés nyomán a bíróság 2019. március 7-én megsemmisítette a bejegyzést elutasító határozatot.

Erdélyi körútra érkezik Orbán Viktor

Az RMDSZ meghívására kétnapos erdélyi körútra érkezik Orbán Viktor, Magyarország miniszterelnöke, a Fidesz elnöke. Május 8-án az európai parlamenti választásról tárgyal a Szövetség vezetőivel, önkormányzati képviselőkkel, egyházi méltóságokkal és egyetemistákkal is találkozik. Orbán Viktor csütörtökön az Európai Unió állam- és kormányfőinek nagyszabású csúcstalálkozóján vesz részt. Másnap, pénteken felavatja Románia legnagyobb takarmánykeverő üzemét a Maros megyei Kerelószentpálon. Ezután ellátogat a Székelyföldi Jégkorong Akadémiára és felkeresi a csíkszétsimoni Szent László Gyermekvédelmi Központot is. A magyar kormányfő pénteken megtekint egy jégkorong-mérkőzést is a csíkkarcfalvi jégpályán.

Szijjártó Péter a román külügyminiszter közbenjárását kérte

Teodor Meleşcanu román külügyminiszter közbenjárását kérte az úzvölgyi katonatemető ügyében Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter - közölte a tárca hétfőn az MTI-vel. Mint írták, Szijjártó Péter Pozsonyban, a Visegrádi Csoport és a Keleti Partnerség országai külügyminisztereinek találkozóján tárgyalta Teodor Meleşcanu román külügyminiszterrel, az úzvölgyi magyar katonai temetőben zajló építkezések kapcsán. Szijjártó Péter arra kérte román kollégáját, hogy járjon közben a helyi önkormányzatnál a munkálatok leállítása érdekében, tekintettel arra, hogy a területen még mindig lehetnek feltáratlan magyar katonasírok, melyek fölé más emlékművet építeni kegyeletsértő és ellentétes a kétoldalú megállapodásokkal - közölte a tárca. Szijjártó Péter emellett sürgette a honvédelmi tárcák közötti szakértői tárgyalások mielőbbi megkezdését az ügy megnyugtató rendezése érdekében. A két miniszter megerősítette a két kormány szándékát a kétoldalú kapcsolatok folyamatos javítása iránt - közölte a Külgazdasági és Külügyminisztérium. Az úzvölgyi katonatemető Hargita megye legnagyobb és legjelentősebb első világháborús emlékhelye, azonban a Kárpátokon túl fekvő Dormánfalva (Darmanesti) önkormányzata önkényesen létrehozta az első és második világháborúban elesett román katonák emlékhelyét a közigazgatásilag Csíkszentmártonhoz tartozó Úzvölgye első világháborús osztrák-magyar katonai temetőjében. A beavatkozás során 52 betonkeresztet és egy nagyméretű ortodox keresztet állítottak fel a bekerített sírkertben, ahol az osztrák-magyar monarchia mintegy hatszáz katonája nyugszik.

Az RMDSZ Viorica Dăncilă kormányfőhöz, az EMNP bírósághoz fordul az úzvölgyi katonatemető tervezett átalakítása miatt

Levélben kérte Kelemen Hunor RMDSZ-elnök Viorica Dăncilă miniszterelnököt, hogy az ügy tisztázásáig közigazgatási úton állítsa le az úzvölgyi katonatemető átalakítását. Az MPP kegyeletsértőnek és történelemhamisítónak tartja a történeteket, az EMNP pedig közigazgatási bírósági eljárást kezdeményez a dormánfalvai önkormányzat ellen. Az RMDSZ eközben hivatalos levélben kért határozott és gyors fellépést a szakhatóságoktól az ügyben, ebben rávilágítottak az úzvölgyi magyar katonatemetőben nyugvó katonák sírjaira emelt betonkeresztek és emlékmű törvényellenes vonatkozásaira. Viorica Dăncilă román miniszterelnök egyelőre annyit reagált, hogy részletes tájékoztatást kért a védelmi minisztertől az ügyben.

Kelemen Hunor diverziókeltésnek tartja az erdélyi magyarok kettős szavazásával való riogatást

Kelemen Hunor szerint a román politikusok és közvélemény-formálók diverziókeltés céljával kezdtek riogatni azzal, hogy az erdélyi magyarok a román és a magyar állampolgárságuk alapján is szavazni készülnek a május 26-i európai parlamenti választásokon. A politikus az MTI-nek pénteken elmondta: az Európai Unió szabályai, valamint Magyarország és Románia törvényei is egyértelműen tisztázzák, hogy mindegy, kinek hány állampolgársága van, mindenki csak ott szavazhat, ahol az állandó lakhelye van. Kelemen Hunor pontosította: a magyar állam az EP-választáson nem biztosítja a levélszavazás vagy a konzulátusi szavazás lehetőségét az Erdélyben élő magyar állampolgároknak, azt pedig elképzelhetetlennek tartotta, hogy aki Magyarországra költözött, de a romániai iratait is megőrizte, útra keljen, hogy mindkét országban szavazzon. „Arra biztatjuk az erdélyi magyarokat, hogy szavazzanak itthon és szavazzanak az RMDSZ-re. De nem is lehet, és nem is szoktak másként tenni” – fogalmazott az RMDSZ elnöke.

Csáky: Európának vissza kell térnie a hagyományos kereszténydemokrata értékekhez

Európának fordulatra van szüksége, visszatérésre a hagyományos kereszténydemokrata értékrendhez – jelentette ki Csáky Pál, az MKP EP-képviselője és képviselőjelöltje Dunaszerdahelyen, ahol sajtótájékoztatót ismertettek a párt EP-választási programját pénteken. Csáky elmondta, hogy választási programjuk öt alapelv mentén épül fel. Ezek: Európa biztonságának megőrzése a terroristák a kontinensre való beszivárgásának megakadályozásával, az illegális migráció problémakörének rendezése, a kisebbségi, valamint a regionális politika erősítése, illetve a magyar-magyar együttműködés. A párt listavezetője hangsúlyozta: a felvidéki magyarság szempontjából kulcskérdésnek látják, hogy az MKP meg tudja mutatni erejét, s a Szlovákiában május 25-én tartandó voksoláson meg tudja haladni a vonatkozó jogszabályokban megszabott – az EP-be jutáshoz szükséges – 5 százalékos küszöböt. „A felvidéki magyar közösség jövője, közérzete és jövőbeli tervei alapozódnak meg ezáltal” – fogalmazott Csáky Pál.

Áprilisban 3499 gyereket írtattak be magyar első osztályba

Április 1-30. között zajlottak az iskolai beíratások. A 2019/2020-as tanévre 3499 iskolaköteles gyermek szülei tartották fontosnak, hogy anyanyelvi iskolába írássák gyermeküket. A beíratott gyermekek száma még nem tekinthető véglegesnek,

szeptemberig még módosulhat. „Ezt több tényező is okozhatja: egyes tanulók az iskolaérettségi vizsgálatokat követően szakemberek javaslatára halasztást kapnak, és még egy évig óvodában maradnak, illetve a nulladik osztályban kezdik meg tanulmányaikat. Akadnak olyan szülők, akik figyelmen kívül hagyják a kötelező beíratás időpontját, és csak később, a tanügyi hatóságok felszólítására tesznek eleget ennek a kötelességüknek. Vannak családok, akik tartós külföldi tartózkodásuk miatt nem tudtak megjelenni a beíratáson iskolaköteles gyermekükkel, sőt olyanok is, akik egyszerre több iskolába íratják be a gyermeküket. Utóbbiakat a fenntartók, a tanügyi hivatalok figyelmeztetik, hogy meddig kell dönteniük az iskolaválasztásról” – olvasható a pedagógusszövetség sajtóközleményében. Tavaly 3451 gyermeket íratnak szüleik magyar oktatási intézménybe, és 2018. szeptemberében 3626 tanuló kezdte meg tanulmányait a magyar oktatási intézmények 1. évfolyamában.

Szvorák Zsuzsanna kapta a Pro Probitate – Helytállásért díjat

Május első vasárnapján, a losonci Zsinagógában adták át a felvidéki magyarság legnagyobb elismerését, a Pro Probitate – Helytállásért díjat. A felvidéki magyar közösség érdekében kifejtett több évtizedes közéleti tevékenységéért, széleskörű kultúraszervezői munkásságáért Szvorák Zsuzsanna pedagógus, rendező, a Csemadok Füleki Alapszervezetének elnöke vehette át a rangos elismerést, mellyel az itt élő magyarság jelentős személyiségének vagy szervezetének munkásságát, példamutatását jutalmazza. Az idén másodjára megítélt Felvidéki Magyarságért Díjat Szabó Tibor, a Határon Túli Magyarok Hivatalának egykori vezetője érdemelte ki.

Pásztor Istvánt újraválasztották a VMSZ elnökévé

Újabb négy évre Pásztor Istvánt választották meg a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) elnökének a legnagyobb délvidéki magyar párt szombati tisztújító közgyűlésén a nyugat-bácskai Doroszlón. Az elnöki tisztségre ő volt az egyetlen jelölt. A jelen lévő 330 küldött közül 324-en szavaztak, közülük 323-an támogatták Pásztor Istvánt. Pásztor István először 2007 májusában választották meg a VMSZ élére, miután az addigi elnök, Kasza József bejelentette visszavonulását. A 63 éves politikusnak ez a negyedik pártelnöki mandátuma. A politikus sikeresnek értékelte a párt utóbbi négy évét. Kijelentette, a VMSZ most erősebb, mint négy éve volt, kompakt, bizakodó, munkára kész és jól szervezett – fogalmazott a régi-új pártelnök. Köszönetet mondott a VMSZ partnereinek és szövetségeseinek, a Fidesz-KDNP-nek, a magyar kormánynak, a Szerb Haladó Pártnak és a szerb kormánynak. Pásztor István a megválasztását követően a sajtónak elmondta: a

következő négy év legfontosabb célkitűzése is az lesz, hogy magyarként lehessen megmaradni és boldogulni a szülőföldön. Szerbia fejlődése is elemi érdeke a vajdasági magyarságnak, és az ország európai uniós csatlakozása is kiemelt helyen szerepel a célok között. Hangsúlyozta: az egyetemes magyar nemzet részeként a vajdasági magyarságnak is elemi érdeke az anyaország felemelkedése.

Közös nyilatkozatban ítélte el a nyelvtörvényt a KMKSZ és az UMDSZ

Diszkriminatívnak minősítette az ukrán parlament által a napokban elfogadott nyelvtörvényt a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) és az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ). A két szervezet szerint a törvény alapjaiban sérti az ország polgárainak emberi jogait és drasztikusan szűkíti az ukrainai nemzetiségek anyanyelv-használati jogait. A nyilatkozatban emlékeztettek arra, hogy az ukránnak mint államnyelvnek a működéséről szóló törvény kötelező erővel írja elő az államnyelv kizárólagos használatát a közélet szinte minden területén, beleértve a közoktatást, a sajtó és hírközlés, valamint a gazdasági, politikai és kulturális tevékenységek szféráit is, amivel gyakorlatilag kizárja bármilyen más nyelvnek a társadalmi érintkezésben történő használati lehetőségét. A jogszabály – mutatott rá a két szervezet – állampolgári kötelezettségként határozza meg az ukrán nyelv ismeretét, gyakorlatilag bármilyen kinevezéssel és megválasztással járó közhivatal, illetve méltóság elnyerésének alapfeltételéül szabja az ukrán nyelv tudását. Szerintük a törvény intézményrendszert hoz létre az előírt szabályok betartatására, annak megsértését hivatalvesztéssel és bírságokkal torolja meg. A KMKSZ és az UMDSZ megállapította, a törvény nem csak ellehetetleníti a nemzeti és nyelvi kisebbségek nyelveinek a közösségi térben való használatát, de még büntetést is kilátásba helyez e szabályok megsértői számára, miáltal ellentmond az ország hatályos alkotmányának és számos nemzetközi kötelezettségvállalásának is.

Kisebbségi önkormányzati választások Horvátországban

Húsz nemzeti kisebbség 352 kisebbségi tanácsot és 109 kisebbségi képviselőt választottak meg vasárnap Horvátországban, az ötödik alkalommal megrendezett kisebbségi önkormányzati választásokon, amelyeken kisebbségi magyarok is részt vettek. A választások Horvátország 19 megyéjére és Zágráb megyei jogú városra terjedt ki. Kétszázötvenezer szavazatra jogosult, valamely kisebbséghez tartozó állampolgár összesen több mint 6500 képviselőt választhatott meg. Kisebbségi tanácsok azokban a városokban

és járásokban választhatók, ahol a magukat egy adott kisebbséghez tartozónak valló állampolgárok száma meghaladja a 200 főt, illetve arányuk a teljes lakossághoz képest a másfél százalékot. A megyékben a tanácsok 25, a városokban 15, a járásokban pedig 10 főből állnak. Azokban a közigazgatási egységekben, ahol a kisebbségek aránya alacsonyabb mint 1,5 százalék, de legalább 100 fő, ott kisebbségi képviselőt választanak, aki eljárhat a kisebbségek érdekeiben. A magyarok 12 megyében, 9 városban és 21 járásban választanak tanácsokat, valamint képviselőt.

